

SUBSCRIPCIÓ  
Barcelona. Una pesseta al mes  
Espanya. 4'50 pessetes al trimestre  
Extranjer. 9'00 id. id.  
Pagant per any, una pesseta de rebuena

# EL POBLE: CATALA

DIRECTOR-GERENT  
**PERE COROMINAS**  
REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ  
RAMBLA DE LES FLORS, 14, PRAL.  
IMPRENTA  
DARRER FORTUAT, NÚM. 2, TERS  
TELÈFONS  
Redacció, 723 - Impremta, 2,208

ANY VIII NÚM. 2423

BARCELONA, DISSABTE, 28 OCTUBRE DE 1911

UN NÚMERO, 5 CENTIMS

## Per la Biblioteca de Catalunya A CA LA CIUTAT

Una comissió presidida pel doctor Fargas, de la que formaven part don Joan Maragall, don Angel Guimerà, don Pere Corominas, don Lluís Segalà i don Eugeni d'Ors, va visitar ahir al senyor arcaide per interessar a l'Ajuntament de Barcelona en l'obra de la Biblioteca de Catalunya.

Varen demanar diners per comprar llibres, exclusivament per comprar llibres. Per formalitzar la demanda li entregaren un missatge redactat per don Joan Maragall. Es el que donem a continuació.

Mentres la comissió caminava amb l'arcalde, va escureir a entrar el senyor Mir y Miró, que fou veementment requerit per que donés el seu consentiment a la despesa necessària que's proposava. El senyor Mir y Miró va voler saber de quina mena de llibres se tractava i al dir-li que serien publicacions modernes de totes les branques de la ciència humana se va manifestar resoltament partidari de l'adquisició. Unicament va recomanar als comissionats que no's fessin d'això una obra política, ja que tots tenien interès en afavorir la cultura.

Així es que va convenir-se en que avui se presentés a la Junta de Vocals Associats una edició al capítol IV, article V, del Projecte de Gastos proposant una subvenció de 50.000 pessetes per la Biblioteca de Catalunya. Aquesta edició la firmaren regidors o vocals associats de totes les tendències polítiques.

La comissió va sortir de l'Ajuntament molt esperançada. Si la Junta de Vocals Associats aprova la proposta, d'aquí pocs mesos la Biblioteca de Catalunya podrà obrir les portes al públic amb un material d'estudi que ja començarà a fer respecte.

### Missatge de l'Institut d'Estudis Catalans a l'arcalde de Barcelona, redactat per don Joan Maragall

Excm. Sr.:

L'Institut d'Estudis Catalans torna a acudir a la representació de la ciutat demanant-li nous socors per aquella Biblioteca que, essent una de les primeres necessitats de la nostra cultura, l'Institut ha de considerar la creació com un de sos primers devers.

Per això anem cercant d'assí i d'allà els elements que calen per dur cap aquesta obra fonamental de civilització, i en aquest cercar, si el nostre punt d'arrencada, i el nostre centre i el de tot Catalunya es aquesta ciutat de Barcelona; si a Barcelona es l'Institut i a Barcelona ha d'esser la Biblioteca.

## En el país de l'Inquisició Els presos de Cullera

Són gravíssimes les denúncies sobre lo que se suposa succeït amb els presos de Cullera. Els fets denunciats, d'esser certs, representarien un nou i trágic afer de Montjuïc. A la sola lectura de les denúncies, els ciutadans honrats d'Espanya senten una esgarriada i un punyent dolor.

Si: gravíssimes són les denúncies. Però més greu encara trobem l'actitud de la premsa dinástica i reaccionària. Tot just s'ha començat a parlar de tortures, els diaris de la monarquia i de la reacció s'han exclamat: «Mentida! Infàmia! Llegendes!»

Massa aviat ho han dit.

Per què no esperem, com esperem nosaltres, proves en pro o en contra? Qui podrà creure en la sincera imparcialitat de les seves opinions, si de cop, a les pàgines, sense saber res, sense haver vist res, ja esvaloten amb una cridoria de denegacions?

Proves, proves! Així cal demanar als denunciats i als prematurs negadors de la denúncia. Que s'obrin les portes de la presó a tots aquells que amb afany d'acabar el misteri vulguit anarhi. Que se'ls posi davant dels presos, i que puguin escoltarlos, interrogarlos, reconèixerlos. Però això ha d'esser aviat, ha d'esser desseguida. No n'hi ha prou amb les enquestes oficials. Cal que una comissió nombrosa de diputats, de senadors, de periodistes i de mitges s'empenyi l'averiguació dels fets.

Si no fa això el senyor Canalejas, si entreté la qüestió, si passa dies, si s'atruena darrera de les enquestes purament oficials, en la conciencia dels ciutadans se formarà una terrible convicció.

## LO DE LES NOTARIES

### Els estudiants de Dret

La comissió que mena la protesta treballa ja per organitzar un miting monstre.

S'anirà a trobar rellevants personalitats en ciencia jurídica i en la política per demanar-los que defensin públicament el nostre dret.

S'ha considerat que ara quan s'accentua l'agitació política amb l'imminència de les eleccions municipals, fora inoportuna la celebració del miting. Serà millor deixar passar alguns moments i esperar a que totes les forces catalanes puguin presentar-se compactes en la lluita per la derogació del real decret sobre oposicions a Notaries.

**Dr. Serrallach** Vies urinàries  
12 a 2 y 6 a 7, Pelai, 40  
Consulta econòmica, de 7 a 9, Jovellanos, 29.

## Del Teatre Català i el teatre en català

### LES COSES CLARES

Ahí el redactor que fa els «Ecos» de nostre estimat confrare «La Publicitat» respongué a la nota en la qual combatem la que's publicà en aquella secció, referent a l'instància presentada pel senyor Franquesa a l'Ajuntament, demanant que li subvencionessin el seu teatre.

En la resposta's diu que l'esmentat ecos era una nota d'informació imparcial i que «La Publicitat» té obertes les seves columnes a uns i altres sense parcialitat de cap mena.

Y bé, parlemos d'aquesta suposada imparcialitat.

En primer lloc constitueix una ofensa per al Sindicat d'Autors Dramàtics catalans, posar-lo en un peu d'igualtat amb un empresari mal enginyador, en català tavernari, d'obres franceses ja traduïdes en llengua castellana. Es quel' redactor dels «Ecos» del confondre creu que no existeix cap diferència entre un senyor Franquesa i els senyors Guimerà, Iglesias, Rusiñol, Crehuet, Artís, Apelles Mestres i altres que formen el Sindicat? Es que estima quel' primer i els segons tenen la mateixa solvència artística i literària i mereixen per tant igualtat de tracte?

Però, fins y tot sent aquest criteri del redactor dels «Ecos», de la seva suposada imparcialitat no se'n veu mostra, per ara. Exemple: el diu que ha obert les columnes de «La Publicitat» a uns i altres (!). Efectivament. Però mentre de les coses del Sindicat d'Autors no n'ha parlat que no se li enviés la gazetilla, i encara posant-li a publicar la nota de que nos suplica la inserció, les coses que interessaven a l'empresa del teatre Principal les anuncia amb tal interès, quel' diari surt al carrer parlant de coses fets, quan encara han de realitzar-se. Així l'altre dia els llegidors de «La Publicitat» s'enteraven a les set o les vuit del matí d'haver presentat el senyor Franquesa una instància a l'Ajuntament demanant una subvenció, quan encara trigava tres o quatre hores a presentar-se.

Així, per una banda. La nota, ademés, no era una nota informativa. Els comentaris interessats que hi posà el redactor pel seu compte, en feien una nota absolutament tendenciosa.

Deia l'«eco» de referència: «Se ha constituït un Sindicat de autores catalanes. Claro està, ja se ha promovidó el «Ecos» a què ve parlar aquí de «Ecosidistes»? Què té que veure'l Sindicat d'Autors amb la presentació d'una instància feta per l'empresari del teatre Principal? Quina relació ha existit mai entre aquest senyor empresari i el Sindicat per a treure la paraula dissidenciosa?

Y següent dient l'«eco»: «La empresa del teatre Principal ha presentat una instància al Ayuntamiento, pidiendo una subvención, POR LO QUE HA HECHO, con la misma PRETENSION que el Sindicato de autores, POR LO QUE SE PROPONE HACER».

Aquí l'imparcialitat (!) ja es ben manifesta. Podria dirnos el sudat redactor dels «Ecos» que ES LO QUE HA FET l'empresari del teatre Principal que justificà la seva pretensió de ser subvencionat? Per què ni l'ha donat durant mesos y mesos traduccions mal fetes, ni el representant guirre bé a diari els engonaments del senyor Franquesa, no creiem que tingui res que veure amb el Teatre Català. Y si es a la tasca anterior del senyor Franquesa que's vol fer referència, tots haviem quedat fets ara, inclòs «La Publicitat», y no cal sinó repassar les seves coleccions per a convençer-nos, que precisament era deguda a la desastrosa gestió del senyor Franquesa l'actual decadència del nostre teatre.

En cambi, com a compensació de tot lo que ha fet el senyor Franquesa, l'esmentat redactor dels «Ecos» troba quel' Sindicat d'Autors HO TE TOT PER FER. De manera que, para dit senyor, tota l'obra gloriosa de Guimerà, de l'Iglesias y den Rusiñol, y la no tan gloriosa però ben acceptable dels demés autors del Sindicat, es com si no existís, com si cap d'ells hagués escrit mai una sola quantilla. Així solament s'explica que trobi tan justificada la pretensió del senyor Franquesa a ser subvencionat, com la dels autors que amb les seves obres han donat dies de glòria a l'escola catalana. Pel redactor dels «Ecos» de «La Publicitat», tanta solvència artística tindrà un teatre que porti el senyor Franquesa, com un teatre que honorin amb el seu consell y les seves obres aquests desconeguts que's diuen Guimerà, Iglesias, Rusiñol, Apelles Mestres, etc.

## La selvajada lerrouxista de Mataró

### PROTESTES

Els abeix firmants, socialistes y federals nacionals, encara que tard, volen exterioritzar per medi d'aquestes democràtiques columnes, la seva viril indignació acompanyada d'una massa ferma y honrada protesta, per l'infam y vil assassinat perpetrat amb covarda emboscada en la fosca solada de la nit per aquesta tifa incivil y deshonrosa, propulsa de tot pandillatge y bandolerisme que se anomena lerrouxisme, escomentent traïdorsament les armes contra's companys de causa, federal nacionalista de Mataró, ciutadà víctima d'elles nostre plorat company l'infamnat correligionari Emili Nonell.

Després d'aquest recent crim, ja massa nombrosos, comés amb l'agravament de premeditació y alevosia, per les denigrants turbescapies lerrouxistes, ems ha de servir d'espera en lluita decisiva enfront d'aquesta infame gent que, acupillada per son capità Lerroux enviaix y corromp a nostra voluntat Barcelona y Catalunya tota.

Republicans y liberals de Catalunya! Ciutadans dignes que posseïu una serena y honrada conciencia, ha arribat ja l'hora de fer justícia. Desvetlleu nostra passivitat d'homes y acabem d'una vegada amb tots aquests covards crims y lladronis que atats per vils capistols comelonen y amparen sos fanàtics lerrouxistes.

Deixemnos, doncs, de anatemes y inútils protestes; femnos valdre en justa defensa nostra dret de lliure ciutadania, que sols així opartirà a l'enemic fentlo ben enera fins exterminarlo dels sagrats y nobles ideals de Democràcia y República.

Amics y companys que integreu la Conjuració Republicana-Socialista, maneu y dispoheu d'aquests vostres fervents y lluitadors correligionaris. Manuel Gassó, Celestí Pol, August Lloret, Francesc Tolosa, Andreu Mestral, Josep Escudé, Joan Batallé, Antoni Oliver.

Barcelona, 27 octubre 1911.

### Sr. Director d'EL POBLE CATALA Present.

Distint correligionari: Unico la meua més enèrgica protesta a les que totes les persones honrades fan per l'assassinat de l'amic Nonell.

El Govern den Canalejas, que tan se preocupa de portar la civilització a les càbiles del Marroc, hauria de fixar l'atenció en aquestes càbiles lerrouxistes que tenen per Alah al revólver y per Mahoma al ginet de molles.

Mitni a son afim. s. s. — Batista.

Joves entusiastes admiradors de l'obra antiafegista que realisen els elements de conjunció a la ciutat de Mataró, protesten airadament de la covarda selvajada comesa pels cabillens lerrouxistes en la persona del nostre plorat correligionari Nonell.

La seva sang vessada, reclama justícia! Francesc X. Marcó, Xavier Monsó. Ciutat, 27, 10-11.

Sr. Director d'EL POBLE CATALA Barcelona

Molt senyor nostre: La Joventut de U. F. N. R. de Canet, protesta enèrgicament de la selvajada comesa per una colla de covards assassins en les persones dels nostres amics y correligionaris de Mataró; com a mateix temps fem constar el més sentit condol per la perduda del nostre estimat company Emili Nonell, assassinat traïdorament per uns quants fanàtics lerrouxistes, vergonya de Catalunya y la civilització. — El president, Antoni Armada. El secretari, Joan Collet. Canet de Mar, 28, 10-11.

## Notes polítiques

### L'acció de la Joventut

El Consell general de la Joventut Federal Nacionalista Republicana de Manresa se complia en comunicar y convidar a totes les Joventuts y demés Societats adherides a la política de la Esquerra Catalana als actes que per celebrar la seva inauguració tindran lloc demà, en els quals hi pendran part, entre altres oradors de la capital, els senyors següents: Don Pere Corominas, don Francisco Layret, don Xavier Gambús, don Ignasi Ribera y Rovira.

En reunió que tingué lloc an d'ahir a la nit en el local social del Foment Republicà Català de Sans, va quedar constituït un nou agrupament de la Joventut Federal Nacionalista Republicana adherit a la política de l'U. F. N. R., nomenant-se els càrrecs següents:

President, Joan Vilalta; secretari, Josep Juncosa; caixer, Joan Roig; vocals, Albert Rodon y Joan Balcells.

### Miting contra la guerra

Organitzat per la Joventut Socialista se celebrà un miting de protesta contra l'avenç marroquins.

## Dit acte tindrà lloc demà diumenge, a les deu del matí, en el carrer de Santa Àgueda, número 2 (teatre). S'invia a tots els ciutadans que odi sentin per l'actual guerra que que ab sa presencia puguin així demostrarlo.

### L'Unió

Demà diumenge se reunirà el Consell general ordinari de Representants de la Unió Catalana en el pis principal de la casa número 3 de la plaça del Pi, a les deu del matí.

El Bloc nacionalista «Catholonia», de Guantánamo, República de Cuba, s'ha dirigit a la Junta Permanent sollicitant l'adhesió oficial a l'Unió Catalana. En el Consell general se presentà aquesta valenta entitat catalanista.

### Convocatoria

La Joventut Socialista convoca a sos afiliats a l'assamblea ordinària que se celebrà avui dissabte, a dos quarts de deu de la nit, en son domicili social, Sant Pau, 80, primer.

Se prega la més puntual asistencia.

### FILLS DE F. MAS SARDÀ

RAMBLA DEL CENTRE, 23 - BARCELONA  
Negociem els cupons Amortissables 5 per 100, venciment 15 de novembre pròxim.

## ELECCIONS MUNICIPALS

### Xifres

Heusaquí els resultats numèrics que, per districtes municipals, van donar les eleccions de diputats provincials del dia 12 de mars d'enguany:

#### Districte II provincial

| Districte | Drets | Lerrouxistes | U. F. N. R. |
|-----------|-------|--------------|-------------|
| I         | 295   | 1,057        | 444         |
| II        | 3,064 | 2,395        | 2,000       |
| III       | 3,468 | 1,031        | 1,661       |
| IV        | 4,015 | 1,902        | 2,213       |
| VI        | 864   | 561          | 656         |
| VIII      | 1,906 | 1,667        | 1,918       |
| IX        | 642   | 772          | 515         |
| X         | 890   | 2,088        | 1,016       |

#### Districte III provincial

| Districte | U. F. N. R. | Lerrouxistes |
|-----------|-------------|--------------|
| I         | 704         | 1,358        |
| V         | 2,853       | 2,354        |
| VII       | 4,449       | 4,491        |

El districte I municipal, partit entre el II y el III provincials, va donar, en suma, 4415 vots als lerrouxistes, 1148 a la Unió F. N. R. y 295 a les dretes (seccions del Poble Nou, puig les de la Barceloneta pertanyen al III provincial, ont no presentaren candidatura).

Del districte VI sols votaren les seccions de Gracia que encloren. També es incomplet el IX y del VIII no votaren les seccions de Sant Gervasi.

D'aquies districtes incomplets en les eleccions últimes, pròximament ne parlarem amb perfecta honrada matemàtica.

### Les matemàtiques den «Pol»

Plam, plam... Ja arriben! Plam, plam... Ja són aquí! Són les trampes den «Pol». Són les seves matemàtiques famoses.

«La Veu de Catalunya» publicava ahir a la nit uns xifres electorals per a convèncer als seus lectors de la victòria completa de la «Candidatura barcelonina». No hi ha firma a l'article. Però es den «Pol». De ningú més pot ésser.

La trampa de les xifres ahirades la descobrí el més curt de gambús. Consisteix en omplir els vuides que penl' càlcul deixen les eleccions provincials del mes de mars d'enguany, amb el resultat de les de maig de 1909, en comptes de ferlo, com es molt més raonable, amb els resultats de les de maig de 1910.

Ja pot reposar l'amic «Pol» després d'aquesta pensada. Per més que en les planes d'«El Progreso» hauria estat més en caràcter un truc semblant.

Plam, plam... Ja arriben! Plam, plam... Ja són aquí!

## CENTRE F. N. R. «FIVALLER», ATENEU DEL DISTRICTE VI Carrer de Consell de Cent, número 264

Avui, dissabte, dia 28 d'octubre, a dos quarts de deu de la vetlla

## GRAN MITING

en el que hi pendran part els senyors

Victori Bisbal, Xavier Gambús, J. Lluhi Risco, R. Roig Armengol, Enric Vila, Francisco Layret, Pere Corominas y Albert de Quintana

### Conferencia electoral

Dijous a la nit va donar en el C. N. R. de Sant Martí, la seva conferencia sobre qüestions electorals, el propagandista Martí Cartanyà.

Després de breus paraules d'encoratjament als correligionaris del districte, va explicar els motius pels quals la U. F. N. R. se presenta sola en les vinentes eleccions, defensant-ho per raó dels grans problemes que hi ha plantejats en la ciutat y que necessiten ésser solucionats per un partit que sigui alhora intensament liberal y patriòtic. La Solidaritat, digué, pot ésser convenient sempre que sigui per defensar a Catalunya de lleis d'opressió o de tiranies; però seria inconvenient ara perquè tots els partits haurien d'abdicar dels seus ideals y per consegüent, la tonalitat del bloc seria conservadora.

Després de fortes paraules d'anàlisi y de combat de les candidatures de la dreta y del lerrouxisme, acabà amb paraules plenes d'entusiasme pròxim el triomf de la Unió F. N. R., ajudada dels socialistes.

Fou molt aplaudit.

### L'intel·ligencia electoral entre en Lerroux y en Canalejas

Confirmant la nova fidedigna per nosaltres publicada y reproduïda pels diaris locals, diu ahir nostre estimat confrare «El Diluvio»:

«Y esta mar de fondo — la del lerrouxisme — va en aumento cuando se ha sabido que en virtud de los pactos existentes entre Lerroux y Canalejas para que el primero favorezca el triunfo de los monárquicos en Madrid, entre los candidatos que tiene Lerroux en cartera y que quiere imponer figura alguno recomendado del presidente del Consejo de ministros, cuyo aspirante a concejal, no pudiendo lograr la entrada en el Ayuntamiento como monárquico por no luchar los canalejanos ni los lerrouxistas, logrará sus propósitos ingresando en la candidatura lerrouxista.

Estos recomendados de Canalejas dicen que lucharán por los distritos V y VII; en último extremo, también se recurrirá al VI.

## Básculas-Caixas Pibernat

per a Cabals  
Avinyó, 8-10

## Los Tranvías de Barcelona, Societat Anónima

SERVEI ALS CEMENTIRIS  
Durant els dies 29, 30 y 31 de l'actual y els de tots els Sants y Difunts s'establiran els següents serveis directes:

| AL CEMENTIRI VELL  | 25 centims |
|--------------------|------------|
| Desde Arenas.      |            |
| » Sant Antoni.     | 20 »       |
| » Passa Catalunya. | 20 »       |
| » Pessades.        | 10 »       |
| AL CEMENTIRI NOU   | 15 centims |
| Desde Dretanes.    |            |

Barcelona, 26 d'octubre de 1911. — LA DIRECCIÓ





